

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 242 «Туризм»

за освітньою програмою «Туризм»

на тему: «Шляхи підвищення ефективності основної діяльності просторово-спеціалізованих туроператорів (на прикладі ТОВ «Пелікан-тур»)»

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Рязанова Олена Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павлоцький В. Я.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2021

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми, якій присвячена кваліфікаційна робота, полягає в тому, що в сучасних умовах діяльності туроператорів, важливим аспектом для функціонування на туристичному ринку, є пошук і розробка туристичних продуктів в нові зони відпочинку, що безпосередньо пов'язано з високим рівнем конкуренції.

Метою роботи є обґрунтування можливостей підвищення ефективності діяльності туристичного оператора «Pelican Tour», шляхом проектування нового виїзного туру культурно-пізнавального спрямування та розширення асортименту послуг туроператора.

Для досягнення поставленої мети в процесі написання кваліфікаційної роботи необхідно вирішити наступні **завдання**:

- розглянути теоретико-методологічні засади організації доходів від операційної діяльності;
- дати оцінку економічній діяльності ТОВ «Pelican Tour»;
- проаналізувати структуру доходів від операційної діяльності туроператора «Pelican Tour»;
- проаналізувати фінансові результати діяльності туристичного підприємства «Pelican Tour» за 2018 – 2020 рр.;
- запропонувати можливі заходи щодо підвищення ефективності господарської діяльності туристичного оператора за рахунок впровадження нового виїзного туру ТОВ «Pelican Tour»;
- аргументувати ефективність розробки нового туру.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є теоретичні та практичні аспекти підвищення ефективності туристичної діяльності на ринку спеціалізованого туризму.

Предметом кваліфікаційної роботи є підвищення економічних показників господарської діяльності ТОВ «Pelican Tour» шляхом проектування нового виїзного просторово-спеціалізованого туру та розширення асортименту.

Методами дослідження є сукупність науково-теоретичних положень та

спеціальних економічних методів. Для здійснення даного дослідження були використані методи теоретичного узагальнення, системного та статистичного аналізу. Для обробки статистичного аналізу використовувався табличний редактор Excel та програми побудови діаграм.

Інформаційна база дослідження. У процесі вивчення даної теми і підготовки кваліфікаційної роботи були використані нормативно-правові акти України, фінансова і статистична звітність ТОВ «Pelican Tour», окремі Інтернет-ресурси, статті з фахових періодичних видань, а також науково-практичні видання та навчальні посібники вітчизняних та зарубіжних авторів: Герасименко В.Г., Давиденко І.В., Павлоцький В.Я., Нездоймінов С.Г., Галасюк С.С., Лисюк Т.В. , Кіптенко В.К. та інших.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (31 найменування). Загальний обсяг роботи становить 63 сторінки. Основний зміст викладено на 59 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі роботи *«Теоретичні засади проектування спеціалізованих турів»* визначено напрями спеціалізації туроператорів на вітчизняному та світовому ринках, наведено рейтинг найбільших туроператорів з виїзного туризму за останні роки. Визначено поняття просторово-спеціалізованого туру, наведені особливості проектування таких турів.

Один з різновидів спеціалізованого туризму – це екологічний туризм. У Причорномор'ї вдало поєднуються ресурси водних акваторій, енергії вітру та рівнинного рельєфу місцевості, що в свою чергу, дає можливість для розвитку активних видів туризму в комплексі. Території природно-заповідного фонду, екологічні господарства, ферми, садиби тощо: зокрема, ресурси м. Вилкове, «Козяча ферма» Кілійського району, господарство «Фрумушика-Нова», «Тихі острови», природний комплекс «Рідна природа» Роздільнянського району, Савранського лісу підходять для екологічного туризму.

У другому розділі *«Аналіз основної господарської діяльності туроператора «ПЕЛІКАН-ТУР»* було розглянуто організаційно-економічну характеристику та операційну діяльність туристичного підприємства «Pelican Tour» за 2018-2020 роки.

Туристичне підприємство «Pelican Tour» є малим підприємством і в своєму штаті нараховує 4 постійних співробітників: директор, що є власником підприємства, менеджер по роботі з клієнтами в офісі, PR-менеджер та бухгалтер. Організаційна структура підприємства передбачає розподіл функціональних обов'язків. У роботі розглянуто перелік даних функціональних завдань кожної з посад.

За результатами аналізу фінансово-господарської діяльності туроператора зроблено висновок, що розрахована рентабельність за 2020 рік мала від'ємні показники, на що безпосередньо вплинула пандемія COVID-19, але прибуток, отриманий за попередні роки дав змогу підприємству функціонувати під час кризи.

У третьому розділі *«Пропозиції із підвищення ефективності туроператорської діяльності «ПЕЛІКАН-ТУР»»* запропоновано впровадження нового просторово-спеціалізованого туру до асортименту продукції туроператора «Pelican Tour» для покращення фінансових показників. Розроблено тур виїзного

напрямку «Перлини Егейського узбережжя». Показник безбитковості туроператора склав 7 турів. Очікувана рентабельність від реалізації 12 турів за напрямком «Перлини Егейського узбережжя» складає 7,5%, а можливий обсяг прибутку – 14400 грн. Отримані дані, підтверджують доцільність впровадження такого туру в асортимент туристичних продуктів туроператора «Pelican Tour».

ВИСНОВКИ

В ході написання даної кваліфікаційної роботи, нами було досліджено стан та перспективи просторово-спеціалізованого туризму в світі та Україні. Завдяки чому ми маємо можливість зробити наступні висновки щодо виконаної роботи та відповідності поставленим завданням у вступі даної роботи:

1) Розробка просторово-спеціалізованих турів є досить перспективною в сучасному конкурентному середовищі. Просторово-спеціалізовані тури мають специфічні характеристики, які відрізняють їх від масового туризму. Серед них: організація турів виключно з побажань певної групи туристів (індивідуальний туризм), відвідування нових, невідомих для українського туриста destinations та інше.

В Україні недостатньо уваги приділяється саме організації просторово-спеціалізованих турів, як внутрішнього, так і виїзного спрямування.

На сьогодні розвиток туризму стримується як наслідками пандемії COVID-19, так і недостатньою обізнаністю населення про наявність на ринку туроператорів, які спеціалізуються на створенні таких турів.

Під просторово-спеціалізованим туром мається на увазі тур, програма якого включає відвідування об'єктів показу, організацію зустрічей, які відповідають професійним або індивідуальним інтересам всіх учасників мандрівної групи. Туристи, що купують спеціалізований тур, виїжджають з метою вивчення специфічних особливостей того чи іншого регіону. В рамках спеціалізованого туру особливу увагу приділяють питанням, пов'язаним з вивченням культури, природи місця відвідування, а також з професійними і різного виду спортивно-туристськими інтересами мандрівників.

Фахівці розрізняють наступні види спеціалізованого туризму: пригодницький, етнічний, сільський, фермерський, екологічний туризм, спортивний, дитячо-юнацький та інші.

2) Туристичне підприємство «Pelican Tour» за організаційно-правовою формою є Товариством з обмеженою відповідальністю, яке виконує свою діяльність на туристичному ринку м. Одеси протягом 3-х років. Підприємство має туроператорську ліцензію, що дозволяє самостійно формувати туристичний продукт,

але до недавнього часу здійснювало лише турагентську діяльність.

Станом на 2020 рік в компанії на постійній основі працюють 4 співробітника: директор, менеджер з продажу туристичного продукту, бухгалтер та PR-менеджер.

Прибуток у 2019 році склав 150,7 тис. грн., але через ситуацію з пандемією в 2020 році прибуток зменшився та становив -77,2 тис. грн., що стало причиною тимчасового закриття офісу і переведення співробітників на віддалену зайнятість, але завдяки прибутку, заробленому за 2019 рік, підприємство продовжує свою діяльність.

Також спостерігалась тенденція зростання попиту на внутрішні тури, а також одноденні екскурсії в популярні DESTINAЦІЇ Одеської області.

За останніми даними, туроператор планує самостійно розробляти виїзні та внутрішні тури, саме тому ми вирішили розробити тур виїзного напрямку, аби підвищити фінансові показники підприємства.

Був розроблений тур «Перлини Егейського узбережжя» для двох осіб з вильотом з м. Одеси. Розрахована нами очікувана рентабельність впровадження туру складає 7,5%. Для того, щоб забезпечити беззбитковість туроператора «Pelican Tour» необхідно реалізувати 7 турів за напрямком «Перлини Егейського узбережжя».

Виходячи з цих даних, вважаємо, що доцільність впровадження запропонованого спеціалізованого туру є підтвердженою та сприятиме покращенню економічних та фінансових показників, а отже і покращенню ефективності господарської діяльності туристичного підприємства ТОВ «Pelican Tour».

Тобто з вищеперерахованого, можна зробити висновок, що при написанні кваліфікаційної роботи нами були виконані усі поставлені завдання, задля досягнення мети роботи.

АНОТАЦІЯ

Рязанова О. О. «Шляхи підвищення ефективності основної діяльності просторово-спеціалізованих туроператорів (на прикладі ТОВ «Пелікан-тур»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм»

за освітньою програмою «Туризм»,

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2021.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти діяльності туристичних операторів з організації просторово-спеціалізованих турів, визначено особливості проектування просторово-спеціалізованих турів і роль таких турів в сучасному туризмі.

Проаналізовані показники виробничої діяльності туроператора «Pelican Tour» та його фінансовий стан. Проаналізовано організаційну структуру підприємства та вимоги до кандидатів на посаду у ТОВ «Pelican Tour». Проведений розрахунок показників рентабельності підприємства за 2018-2020 роки.

За результатами аналізу основної господарської діяльності, запропоновано впровадження нового туру «Перлини Егейського узбережжя» для підвищення показників рентабельності. Обґрунтована економічна ефективність його впровадження, що підкріплено необхідними економічними розрахунками.

Ключові слова: туроператор, тур, туристичний продукт, операційна діяльність, оборотні активи, рентабельність, виробнича діяльність, постійні витрати, змінні витрати, точка беззбитковості.

ANNOTATION

Riazanova O. "Ways to increase the efficiency of the main activities of spatially specialized tour operators (on the example of "Pelican-tour")".

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 "Tourism" for the educational program "Tourism",

Odessa National Economics University. – Odessa, 2021.

The work deals with the theoretical aspects of the activities of tour operators in the organization of spatially specialized tours, identifies the features of designing spatially specialized tours and the role of these tours in modern tourism.

The author analyzed the efficiency indicators and financial condition of the tour operator "Pelican Tour". The organizational structure of the enterprise and the requirements for candidates for the position in "Pelican Tour" are analyzed. The company's profitability indicators for 2018-2020 were calculated.

According to the results of the analysis of the main economic activity, the introduction of a new tour "Pearls of the Aegean Coast" is proposed to increase profitability. The economic efficiency of its implementation was substantiated, which is supported by the necessary economic calculations.

Keywords: tour operator, tour, tourist product, operating activity, current assets, profitability, production activity, fixed costs, variable costs, break-even point.